

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 155.

Piątek, 2 [14] Lipca.

1865 r.

Wychodzi codziennie oprócz dni następujących po Świątach uroczystych i niedzieliach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, Ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 4, za 2-krotne k. 6, za 3-krotne kop. 8. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — We wszystkich co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji.

Rok 2.

Prenumerata w Warszawie: Rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się; — Numer pojedynczy k. p. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczty w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 k. 20. — Półrocznie rs. 4 k. 60. — Kwartalnie rs. 2 k. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się Rs. 1.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Rozkaz do zarządu cywilnego. — Komisja rząd. przych. i sk. — Poczta warsz. — Instytut maryj.-aleks.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa: Przegląd polityczny. — *Głos i Ojczyzna.* — Polacy i Niemcy w król. — Zniesienie lub obniżenie cel. — Wychodźcy. — Korespondencje ks. A. Czartoryskiego. — P. Bismarck o księstwach nadelb. — Rozruchy w Messynie. — Uznanie Włoch przez Hiszpanję. — Cholera na Wschodzie. — Zmniejszenie policji. — Dochód z zabawy kwiatowo-loteryjnej. — Odpowiedzi na artykuły nadesłane. — *Austrja.* — *Azja.* — *Francja.* — *Meksyk.* — *Niderlandy.* — *Niemcy.* — *Prusy.* — *Szwecja i Norwegja.* — *Włochy.* — Korespondencje z kraju, z nad Reltwy, Zürichu i Londynu. — *Kronika.* — *Fejleton (Ciernie kwitnące; c. d.).*

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, d. 1 (13) Lipca

Rozkaz do Zarządu Cywilnego z dnia 8 (20) Czerwca r. b. Nro 8, — oraz nominacje Rządu Gubernialnego Radomskiego, zamieszczone są w Dodatku do dzisiejszego Numeru.

Komisja Rządowa Przychodów i Skarbu podaje do powszechnej wiadomości, iż opłata procentu zapewnionego od Biletów Skarbowych 25 i 100-rublowych III Serji za rok drugi, to jest: za czas od dnia 20 Lipca (1 Sierpnia) 1864 r. do dnia 20 Lipca (1 Sierpnia) 1865 r. zarządzoną została z Kasy Głównej Królestwa w Warszawie, gdzie poczynając od dnia 20 Lipca (1 Sierpnia) r. b. trwać będzie bez przerwy i dokąd posiadający takowe bilety, zgłaszać się w tym celu mogą każdego dnia od godziny 10-jej z rana do 1-jej z południa, wyjąwszy Święta uroczyste i dworskie, oraz dni sobotnie na obliczenie Kasy przeznaczone.

Poczta Warszawska. — Gdy pomimo zniesienia poczty miejskiej tutejszej, bardzo często do skrzynek pocztowych wrzucane są listy do różnych osób mieszkających w Warszawie adresowane, — przeto Poczta Warszawska uprzedza korespondującą publiczność, że listy ta-

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

CIERNIE KWITNĄCE.

(Ciąg dalszy *)

III.

Co za przemiany dzieją się w sercach dziewcząt po chorobie.

Pan Antoni, zasadzony u karmelitów wyrokiem ojca, przez kilka tygodni zachowywał się spokojnie. Wychodził do biura o ósmej godzinie rano, wracał po trzeciej za furtę klasztorną, odcinając go od świata. Z biura do miasta niepodobna było robić wycieczek; bo pan radca uprosił kolegów, mających zwierzchność nad jego synem, ażeby go trzymali w rygorze, jak studenta. W klasztorze znajdował pozytywne książki, przechadzkę po ogrodzie, a co najważniejsza, towarzystwo księdza prowincjała i dwóch bardzo świątliwych i pobożnych zakonników, którzy usiłowali w lekko-myślnym młodzieńcu zaszczepić pojęcia religijne.

Widząc Antoni, że opierając się ojeowskiej woli, mógłby tylko skompromitować się na eleganckim świecie, zrobił silne postanowienie zataić się, zgnieść na chwilę swoją fałszywą ambicję i oszukać ojca udaną poprawą. — Do matki wszelako miał żal wielki, już

*) Patrz Nra 26, 29, 30, 32, 35, 40, 42, 44, 48, 50, 54, 56, 59, 61, 62, 68, 69, 79, 81, 141, 147, 149, 151 i 152.

kie adresantom wcale doręczane nie będą, lecz w terminie przepisany ulegną zniszczeniu.

Następujące uczennice klasy dodatkowej Instytutu maryjsko-aleksandryjskiego otrzymały patenta: *Na Nauczycielki stopnia 1-go:* Kujawska Antonina, języka francuzkiego; Racewicz Anna, jeografji; Dąbrowska Aniela, arytmetyki i jeografji; Kopycińska Marja, jeografji; Biernacka Leokadja, języka francuzkiego; Królikowska Marja, języka polskiego; Łozińska Józefa, języka polskiego; Mesterhazy Helena, języka polskiego; Nowakowska Anna, jeografji; Piotrowska Joanna, języka francuzkiego; Smolińska Józefa, jeografji; Sławianowska Eugenia, historii powszechnej; Radwańska Marja, języka polskiego. *Na Nauczycielki stopnia 2-go:* Bukiewicz Zofja, historii powszechnej; Chadzyńska Zofja, jeografji; Gerhard Marja, języka niemieckiego; Grzymska Marja, języka francuzkiego; Hachólska Lucyna, języka polskiego; Hanusz Józefa, jeografji; Krzysztofowicz Aniela, języka francuzkiego; Łapińska Anna, arytmetyki; Rudolph Marja, języka polskiego; Skiwka Anna, języka francuzkiego; Wądołowska Kazimiera, języka polskiego; Żylenko Anna, języka ruskiego. Następujące Uczennice klasy 6-jej otrzymały patenta z ukończonego kursu nauk w Instytucie: Różycka Helena, Zielińska Bronisława, Brosch Adela, Kiewlicz Marja, Biele Marja, Berecka Kazimiera, Hachólska Marja, Janiszewska Aleksandra, Janicka Laura, Izyczka Elżbieta, Jobkiewicz Helena, Kauffman Ludwika, Neuman Ludwika, Rzętkowska Magdalena, Sierżputowska Józefa, Skiwska Stanisława, Talaczyńska Helena, Tatarowicz Adamina, Waśkiewicz Marja, Wagner Stefanja, Wasiliew Aleksandra, Zaremba Marja.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa d. 1 (13) Lipca.

La Fr. z 12-go stanowczo zaprzecza nieprawdopodobnej pogłosce o propozycjach w ostatnich czasach czynionych co do zwołania kongresu europejskiego; w tych czasach mocarstwa nie prowadziły pomiędzy sobą żadnych układów w tym przedmiocie. Zresztą w obecnym okresie ferij politycznych, wiadomości polityczne

to za owe kilka słów cierpkich, które mu powiedziała z powodu choroby Reginki, już za to, że w tej katastrofie, dla niego niemiłej, nie oparła się postanowieniu ojcowskiemu, pozwalając na maltretowanie jedynego dziecka z wyższą wartością, które utrzymywało honor domu. Postanowił zemścić się, ów pieśczocho, obojętnością za obojętność — i nie dawać o sobie żadnej wiadomości. Ale za to, zakochana w pierworodku mama, nie miała powodów do gniewu i zawziętości. Długo ulegała woli męża, szanując rozkazy jego, powoli jednak rozgrzeszyła się, wyperswadowała sobie, że nie ma obowiązków szanowania postanowień zdziwaczałego męża, i zaczęła poszukiwania, dla dowiedzenia się, jakiemu losowi uległ pierworodek i za co potępiony przez ojca.

Antoś kontrolerowicz nie potrzebował już przewodnika na świecie, brakło mu Antoniego, wtedy właśnie, gdy mu nie był już potrzebnym i odepchnął go zamierzył. Antoś, nieszczęśliwy w swojej miłości, cierpiał okropnie, gdy w piersiach uczył walkę miłości z rozbudzoną przez ojca dumą mężką. W owej to boleści zaczęli go Antoni, poddał myśl zrobienia znajomości z szaleńcami bez ducha i woli, Antoś dawno ciekawy był treści życia marnotrawców, a teraz chciał dystrakcji, chciał nabrać obrzydzenia do życia — i z wielką radością rzucił się pomiędzy eleganckie próżniactwo. — Chłopak z czystym i niewinnym sercem, jak dziewczyna, nie wiedział jakie na tym nieznanym sobie świecie znaleźć może pokusy. Dał się zaprowadzić na orgję pomiędzy szaleńców. W pier-

przedstawiające jakieś zajęcie, są bardzo rzadkie. Parłamenta są wszędzie zamknięte lub olizkami zamknięcia, ministrowie i dyplomaci znajdują się u wód lub na wsi, a nawet, i pomiędzy monarchami wielu jest takich, którzy popuszczali swoje stolice. Dla wielkiej polityki jest to chwila spoczynku i zastanowienia, która bardzo utrudnia uchwycenie objawów pracy dyplomatycznej, ta ostatnia bowiem nigdy nie ustaje, jakkolwiek zdaje się być zawieszoną.

Niepewność co do projektów podróży cesarza Napoleona już dziś jest rozproszona; dwór zapewne już wyjechał do Fontainebleau z kąd cesarz francuzów uda się do wód w Plombières. Cesarzowa pozostanie w Fontainebleau, gdzie raz w tydzień zasiadać będzie rada ministrów pod jej prezydencją. W Paryżu głównie się zajmują dzisiaj nowemi wyborami do rad miejskich, które się będą odbywały po całej Francji. Pomimo życzenia objawionego w okólniku ministerjalnym, niepodobniestwem jest aby polityka pozostała obcą tym wyborom; przeciwnie, powszechne panuje mniemanie, że wybory będą się odznaczały pewną barwą polityczną i że w skutek tego rząd będzie musiał trzymać się wybitniejszej pozycji. Stronictwa opozycyjne zbliżają się do siebie, i usiłują przez wzajemne ustępstwa dojść do porozumienia, które zapewniłoby im zwycięstwo nad opinią konserwatystów. Takie są przynajmniej objawiane nadzieje, które w najważniejszych miejscowościach przedstawiają pewne prawdopodobieństwo urzeczywistnienia.

Oświadczenie uczynione w kortezach hiszpańskich, przez ministra spraw zagranicznych, w przedmiocie opozycji z jaką wystąpił p. Nocedal przeciwko uznaniu królestwa włoskiego, zasługuje na przytoczenie, gdyż wskazuje prawdziwe stanowisko na jakim stanął rząd hiszpański w skutek powziętego przez niego postanowienia.

wszej chwili uczył niesmak do tego życia, pełnego cynizmu i bezwstydu. Drugi raz poszedł tam dla sprawdzenia pierwszych wrażeń. Ale wtedy spotkał już po raz drugi kobietę wielkiej piękności, która zdawała mu się okropnie cierpiącą, jej uśmiechy podłożone były tem cierpieniem, jej szaleństwo nawet miało coś chorobowitego. Ta kobieta zainteresowała bardzo Antosia, a zainteresowała tym więcej, gdy w pierwszej pogadance powiedziała mu, że go znajduje nie w właściwym jego żywiole, jakby zapędzonego burzą na te bezdroża życia. Zdziwił się, jakim sposobem, zepsuta kobieta, mogła zachować tak dobrze instynkta i odgadywać serca uczciwych ludzi. Przechodząc do coraz poufalszych zwierzeń, spostrzegł dwie rzeczy niebezpieczne; — najpierwej, że nie jest obojętnym tej zepsutej a pięknej kobiecie, — a po tem, że ta kobieta zepsuta powierzchownie, zachowała serce gorące i szlachetne. — Była to po tysiąc razy powtarzana, a udająca się scena uwiedzenia niewinnego chłopca. — Za trzecim widzeniem, ta czarująca istota, pokazała mu jeszcze więcej serca, a opowiedziała jak nieszczęśliwy zbieg okoliczności, jak straszne przeznaczenie wyrwało ją z zacisza i rzuciło na deski teatralne. Zgubili ją zbrodniarze ludzkie, ale jej serca wydrzeć i pokalać nie mogli. — Za czwartym spotkaniem ona przekonała go, że to biedne, zagłuszone wrzawa jej serce — pragnie czystej miłości; — ona wierzyła, iż miłość tylko jedna wyrwałaby ją potrafiła z okropnej toni i powrócić szlachetność straconą, a raczej wydartą jej przez niemilosierdzie ludzkie. Antoś słu-

Podług listów z Rzymu z 9-go, poseł meksykański przy tej stolicy wydał wielki obiad z powodu imienin cesarza Maksymiljana. Kardynał Antonelli i wszystkie osoby należące do kurji rzymskiej odmówiły przyjęcia w nim udziału, pomimo odebranych zaproszeń. Zapewniano że całe poselstwo rzymskie z wyjątkiem kilku duchownych, wkrótce opuści Meksyk, gdzie oczekiwano na przybycie cesarza Maksymiljana na 20-go.

W Anglii wszystkie umysły zajęte są wyborami, przyjaciele i nieprzyjaciele gabinetu znajdują się na polu walki, używając tych znanych środków, których na szczęście posiadają monopol sami tylko Anglicy. Lecz wśród wszechznających się polemik, a które poniekąd odbijają się na wszystkich murach, jedna szczególnie jest dość ciekawą i zajmują się nią wszystkie dzienniki. Polemika ta odnosi się do przesady jakiej dopuścił się p. Gladstone w swym sprawozdaniu finansowem. Kanclerz skarbu, zdaje się, chcąc podnieść swój zarząd, przedstawił położenie w zbyt świetnych barwach, i sam *Times* przywieziony jest do zmniejszenia tych pochwał. *The Pres.*, organ p. Disraeli, wciąż utrzymuje, że lord Palmerston zamierza wycofać się z życia publicznego.

W Austrii przesilenie ministerjalne zamarzło wśród upałów, jak złośliwie powiada *Ostd. Pos.*, i należy sądzić, że tymczasowość potrwa jeszcze dość długo. Hrabia Belcredi bowiem, który ma stanowczo należeć do nowej administracji, pojechał do Francensbadu, gdzie odbędzie 4-tygodniową kurację; z najwyższego zaś rozkazu, sejm kroacki, dalmacki i słowacki, zwołany na 17-go b. m., odroczonej został do 28-go sierpnia.

W pruskiej prowincji nadreńskiej, prezydent policji w Düsseldorfie zabronił uroczystości, jaką mieli przygotować mieszkańcy dla uczczenia deputowanych tej prowincji wracających do domu.

Sejm bawarski zamknięty został 11-go lipca. Odezwa odczytana przy zamknięciu oświadcza pomiędzy innymi, iż z zadowoleniem upatruje we wniosku dotyczącym się Szlezwig-Holsztynu uwadnienie dążności zmierzających do utrzymania podstaw prawnych związku.

Podług wiadomości z Nowego Jorku, sięgających do 1-go lipca, prezydent Johnson wciąż był słaby i nie mógł uczestniczyć na posiedzeniach w gabinecie. Na jednym z ostatnich posiedzeń sądu wojennego, prokurator oświadczył że były prezydent stanów skonfederowanych Davis, po-

winien być uważany jako współnik mordercy Bootha.

Depesze z Meksyku potwierdzają wiadomość o pobiciu generała Negrette i ucieczce samego Juareza. Sztyldwach oddziału armji związkowej stojącej nad Rio grande, dał ognia do dwóch oficerów francuzkich. Generał związkowy Brown nie udzielił żadnej odpowiedzi na skargę, jaką z tego powodu do niego zanesiono.

Zwracamy uwagę czytelników na zamieszczone poniżej korespondencje z nad Pełtwy, Zurichu i Londynu.

* Niedawno, broniąc nasz dziennik od napaści warszawskiego korespondenta gazety *Głos*, który się silił przekonywać, jakoby dziennik „nie rozszerzał zdrowych pojęć o sprawie polskiej,” czyli innymi słowy, że nie ściga polskiej propagandy rewolucyjnej tak jakby pragnął korespondent, nie sądził, że przyjdzie nam w pomoc przeciw korespondentowi, gazetka bendlikańska *Ojczyzna*, nateraz jedyny organ rewolucyjnych sprawek emigracji. Cóżaon, powiada w swym Nr. 52-m? Oto powiada, że Dziennik jest głównym sztabem wszystkich pismaków, którzy zaprzysięgli zbeczczenie minione powstanie, i wdroyć ku niemu powszechne obrzydzenie, oraz, że jeżeli Rosjanie zwycięsko zakończyli walkę materialną z powstaniem, to do moralnej wziął się dziennik, i połączywszy pod swym sztandarem wszystkie żywioły reakcyjne, idzie na szturm przeciw duchowi niezawisłości polskiej. „Wrogowie sławy narodowej,” mówi *Ojczyzna*, „chcą zabić Polskę moralnie, tak jak barbarzyńskie wojska zmoły ją materialnie.— Dokonywa się, mówimy, największa zbrodnia.” Ale dość tego. Korespondent nie zechce, być może, uwierzyć naszym wyrazom; niechajże uwierzy przynajmniej słowom *Ojczyzny*.— Niemilo nam jest stawiać warszawskiego korespondenta *Głosa* na równi z pamphletem bendlikańskim, który tak nawykł kłamać i rzucać oszczerstwa na nas i na sprawę przez nas bronioną; ale tu kłamstwo nie na miejscu: pierwszy on doświadczył siły dziennika przy początku walki moralnej, i zmuszony został do przeniesienia się z swymi kasztami drukarskimi z Drezna do Bendlikonu. W tej walce także zginęły *Wytrwałość* i *Biaby Orzeł* w Zurich. Działając pod sztandarem prawdy, Dziennik zawsze będzie dążył do tego, aby wyprowadzać ją na jaw i zamykać usta oszczercom i kłamcom, dopuszczającym się zamachu na świętą naszą sprawę.

a bez odwagi do wybicia się na niepodległość właściwą kobiecie jej uzdolnienia;—gdzie ojciec fanatyk, uprzedzony, zadziczały, zasklepiony jak szlimak w swojej skorupie, a narzucający młodemu pokoleniu te same kajdany, które sam ukochał.

Po tych listach pierwszych, przyszło znowu do przyjaźni, matka zaklinała pieśczocho, ażeby był cierpliwym i zniósł te ciężkie próby losu, aż w piątym z kolei liście udała się z prośbą do synowskiego serca, ażeby podjął wzięty na siebie dawniej już ciężar pomagania do losu rodzinie i doprowadził do skutku zamęczenie Reginki.—Po wzdraganiach się, korowodach, przyszedł nareszcie ze skutecznymi radami i sypał rozkaz za rozkazem, zalecając wykonanie najskrupulatniejsze, czego naturalnie zaślepiona matka nie zaniedbała.

Najpierwej mówiono Regince o lekkomyślności młodych ludzi. Potem opowiedziano nie mało na urobienie pojęcia o wartości człowieka niestałego w miłości. Potem mówiono już o podłości tych serc, które kają się w towarzystwie złych kobiet, a po należytem a powolnem przygotowaniu Reginki, odezwała się matka wyraźnie, że Bogu tylko zawdzięcza, iż ją ocalił od popełnienia zbrodni dzieciobójstwa. Bo ona miała już projekt połączenia Reginki z Antosiem, kiedy ten niegodziwiec—zrzucił jak wąż starą, ni-by uczciwą skórę ze siebie—i ukazał się w całym świetle, raczej brudzie całym nikczemności. Reginka wysłuchała już tę skargę z lekkim brwi zmarszczeniem; obwiniany dawniej Antos piękniał w jej wyobra-

* *N. Preus. Z. Warszawa, 7 lipca.* Rozmaite gazety, zwłaszcza poznańskie, podają od niejkiego czasu wiadomości o duchu pojednania okazywanym przez Polaków na korzyść Niemców zamieszkałych w królestwie polskim. Ktokolwiek tu bliżej na rzeczy patrzy i zna nieco charakter ludu, ten nie będzie upatrywał w tem żadnego szczególnego symptomu; wszystko bowiem na tem zależy, że Polacy zaczynają nareszcie pozbywać się swych marzeń, gdyż jest to w ich własnym interesie. Lecz manja narodowości, obudzona od kilku lat za wpływem Francji i Włoch, jakkolwiek nie ma najmniejszego powodzenia, pobudza atoli do nienawiści lub niechęci względem narodowości, która stoi często Polakom na drodze, lecz której nie powinni się oni obawiać; są to mianowicie Niemcy tu zamieszkali. Poczucie narodowości jest pięknym przymiotem, lecz nie powinno ono wyłączać równouprawnienia innych narodowości. Tego właśnie chce Najjaśniejszy Cesarz, jak się to okazuje z ukazów najwyższych; wszystkie Jego ludy powinny żyć obok siebie w zgodzie, dla szczęścia ogółu.

* *Nord.* Telegram z Petersburga donosi o ważnej decyzji rządu ruskiego w widokach ułatwień dla stosunków handlowych cesarstwa z zachodem. Opłaty celne przywozowe od rozmaitych towarów, pobierane na granicy europejskiej, zostają bądź zniesione, bądź zmniejszone. Obniżono także znacznie opłaty celne od towarów przywożonych przez komorny celne prowincji zakaukaskich.

* *Osts. Z. Od granicy polskiej, 9 czerwca.* Wychodźstwo emigrantów polskich z Szwajcarii i Bawarii do Francji trwa jeszcze dotąd. Na punkt zbiorowy dla nowych przybyszów wyznaczono miasto Belfort pod Strasburgiem, gdzie znajdują oni w koszarach wojskowych schronienie tak długo, dopóki komitet, który umyślnie w tym celu zawiązał się, nie dostarczy im w okolicy zatrudnienia. W koszarach wojskowych wychodźcy ulegają karności militarnej i zostają pod dozorem policyjnym, i otrzymują, oprócz bezpłatnego mieszkania, po 50 centymów dziennie na każdego na opędzenie wszelkich potrzeb. Nie wolno im udawać się do Paryża, nawet w takim razie gdyby dowiedli, że ofiarują im tam zatrudnienie. W ogóle mogą oni opuszczać Belfort jedynie za zezwoleniem policji, które nie wpraw bywa im udzielane, aż komitet wykaże, że znalazł dla nich stałe zatrudnienie, zdolne zapewnić ich utrzymanie. Większa część emigrantów używaną jest do robót wiejskich, tudzież przy budowie kanałów, i po fabrykach. W przecięciu znajduje się w Belfort po 80 Polaków dziennie.

* *Gaz. Nar.* ogłasza list datowany z Paryża 1-go czerwca 1865 roku, ulica *de la Victoire*, i podpisany przez „Morawskiego, wice-prezesa towarzystwa do wydawania dziejów polskich w Paryżu,” w którym powiedziano, że wydawcy „Biblioteki polskiej” w Paryżu, upoważnieni zostali przez rodzinę zmarłego księcia Adama Czartoryskiego do ogłoszenia drukiem pism i korespondencji tego ostatniego.

* *Patr. Z.* Powiadają, że p. Bismarck, na twierdzenie pewnego ministra obcego, że nie powiedzie mu się nigdy przyłączyć księstwa nadelbańskie do Prus

chał tego wszystkiego z coraz większym zajęciem, obraz Reginki coraz przypominał się rzadziej, postać kochanki ulatywała z wyobraźni, odbierając mu straż anielską. Nareszcie powiedział sobie: „Jeżeli wydostanę z przepaści tę kobietę, zasłużę się Bogu i Reginie, tymbardziej będę godnym Reginy, że podźwignąłem z upadku nieszczęśliwą ofiarę.” Tak zaczynają cnotliwi chłopcy swoje stosunki z upadłymi aniołami, aż sami z czasem pogrążą się w przepaść. Po dwóch tygodniach znajomości, Antos już był zaawanturowany. Jego uroda oczarowała awanturnicę, ona także przywiązała się do niego, wciągnęła go w zażyłość ze swoim otoczeniem; niewinny Antos rozszał się na długo.

Reginka dzwignęła się z łóżeczka, zmizerniała, posmutniała, spowolniała; ale gdy chodząc poczęła, kiedy lube uśmiechy wybiegać zaczęły na jej jagody, matka zapomniawszy o powodach jej strasznego wstrząśnienia, przyjmowała znowu Bonifacego uprzejmie, zostawiała sam na sam z Reginką,—a postanowiła koniecznie porozumieć się z synem dla poprowadzenia dalszego intrygi ułożonej.—Ona pierwsza napisała list do milczącego pierworodka; matka tłumaczyła swoje milczenie, skarżyła się na ucisk i zapytywała syna—w czemuby osłodzić mogła jego niedolę?

Antoni odpowiedział wyrzutami, wylał żółć gorzką ze siebie. Przeklinał dzień i godzinę swojego urodzenia, skarżył się na los okropny, który dawszy mu bogate dary przyrodzone, wyższe popędy, ulokował z tym posagiem w domu, gdzie matka niewolnicą,

źni,—ale dzisiaj po widzeniu go w teatrze przy boku złej kobiety, każda skarga rzucona na Antosia, przylegała do niego i szpeciła okropnie postać niedawno tak anielską w wyobraźni dziewczęcia.—Reginka najpierw odbała za siebie samą, opuszczoną;—po strasznych skargach odbała znowu upadek kochanka, aż mający raport o postępach roboty Antoni, zadysponował sprawozdanie do domu Antosia. Przepisał następnie sposób dokuczania mu, upokorzenia, licząc na pewne, że jeżeli Antos ugnie się,—wtedy wzgardzi nim dziewczyna; jeżeli zaś okaże dumę, wtedy łatwiej zakończy ten romans, obudzeniem zemsty w sercu dziewczyny sponiewieranej wzgardą.—Tę wzgardę łatwo wmówić w nieszczęśliwą; ona uwierzy, że ten niewierny kochanek dopuścił się najstraszniejszej zbrodni... Wtedy powie się dziewczynie już tylko słówko:

— Wydrzej trjumpf nikczemnikowi, zamknij usta czekającym na żer oszczercom; dowiedz że nigdy nie kochałeś Antosia i weź za męża Bonifacego.

Że zaś ojciec mógł się temu opierać, trzeba było oczernić cokolwiek ojca przed córką i skłonić ją, aby powiedziała sama ojcu, że on jej do szczęścia przeszkadza,—ojciec ulegnie wtedy...

Malować nie umiem tak piekielnej roboty;—powiem tylko, że udała się całkowicie; od początku do końca pani radczyni—już to sama, już przez użyte do pomocy komoszki, plan pana Antoniego przeprowadziła.

Już radca uspokoił się w głębi duszy, mając wiadomości że syn marnotrawny wchodzi na drogę po-

